

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Staatssecretaris

Deadline: zsm

**Maatschappelijke
Ondersteuning**
Team D

Ontworpen door

(10)(2e)

T (10)(2e)

M (31) (10)(2e)

(10)(2e)@minvws.nl

Datum Document
3 juni 2020

Kenmerk
1697617-205864-DMO

Zaaknummer
205864

Bijlage(n)
1

nota

(ter beslissing)
SMH

noodsteun HC's en SMH-musea georganiseerd in de

1 Aanleiding voor deze nota

Naar aanleiding van de Corona-maatregelen hebben het Platform WOII, de Stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45 (SMH) en ook apart de Herinneringscentra (HC's) om (financiële) steun gevraagd. U heeft de bereidheid uitgesproken hier positief naar te willen kijken.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

- Graag uw akkoord met onderstaande uitwerking van de noodsteun aan de HC's en de tien oorlogsmusea georganiseerd in de SMH.

Het voornemen is uiterlijk in de week van 8 juni aanstaande, maar liefst zoveel eerder als mogelijk, samen met het vfonds deze organisaties in te lichten over de respectievelijke steunmaatregelen, zodat zij weten waar zij aan toe zijn in deze moeilijke tijden.

3 Samenvatting en conclusies

- Bij eerdere nota (bijgevoegd in bijlage 1) bent u akkoord gegaan nader te onderzoeken of en zo ja hoe we kunnen komen tot tijdelijke ondersteuningsmaatregelen naar aanleiding van de gevolgen van de corona-maatregelen voor de SMH-organisaties, te weten de HC's en de tien musea.
- In het bestuurlijk overleg hierover met het vfonds op 19 mei jongstleden heeft u dit bevestigd en toegezegd aan het vfonds op korte termijn uitsluitel te geven over de nadere uitwerking van de ondersteuning door VWS.

- In deze nota volgt het voorstel voor deze nadere uitwerking. Dit voorstel is in afstemming met het Expertisecentrum subsidies (ECS) van VWS en in nauwe samenspraak met het fonds ontwikkeld.

Maatschappelijke
Ondersteuning
Team D
Kenmerk
1697617-205864-DMO

Doelgroep

- Op basis van bijgevoegde nota heeft u ingestemd met het voorstel om vanuit de verantwoordelijkheid van VWS de organisaties aangesloten bij de SMH, financieel te ondersteunen.
- Het gaat ten eerste om de HC's: Westerbork, Vught en Amersfoort. Het Oranjestad is aspirantlid van de SMH. N.B. Er zal separaat worden overlegd met het Indisch Herinneringscentrum (lid van de SMH) en het Museum Sophiahof, in verband met het verschil in omstandigheden (Het Indisch Herinneringscentrum is wel een herinneringscentrum maar heeft geen gebouw).
- Daarnaast gaat het om tien oorlogsmusea, te weten Airborne museum, Bevrijdingsmuseum Zeeland, Fries Verzetsmuseum, Joods Cultureel Kwartier/Hollandse schouwburg, Museon, Museum Rotterdam '40-'45 NU, Nationaal Bevrijdingsmuseum Groesbeek, Oorlogsmuseum Overloon, Onderduikmuseum Aalten en Verzetsmuseum Amsterdam).

Uitgangspunten noodsteun

Het gaat om noodsteun voor de korte termijn voor een beperkte tijd, te weten de periode dat SMH-musea, inclusief de HC's, gesloten waren (van 16 maart – 1 juni 2020).

- Het gaat om tegemoetkoming in de kosten voor de in nood verkerende musea en HC's als gevolg van de gedwongen publiekssluiting.
- Vanwege het spoedeisend belang is de inzet een zo laagdrempelig mogelijke oplossing met zo weinig mogelijk administratieve lasten.
- Daarbij willen we een morele oproep doen alleen van de noodsteun gebruik te maken indien echt noodzakelijk (onderlinge solidariteit). Dit gebeurt op basis van vertrouwen.
- Daarnaast willen we de HC's en de overige SMH-organisaties verzoeken gezamenlijk een plan voor de langere termijn (samenwerking, versterking sector, kwaliteit behouden, digitalisering) op te stellen. Dit omdat de gevolgen van de corona-crisis ook na 1 juni aanstaande (wanneer de HC's en de overige SMH-organisaties weer open mogen) nog zullen voortduren.

Zelfde maatregel, verschillende systematiek

Met de HC's heeft VWS een subsidierelatie, dit geldt niet voor de overige SMH-instellingen. Dit betekent dat we uitgaan van eenzelfde maatregel met dezelfde uitgangspunten, maar dat we dit voor de HC's op een andere manier dan voor de overige SMH-organisaties moeten regelen.

Maatregel

- Een tegemoetkoming in de kosten voor de in nood verkerende musea en HC's als gevolg van de gedwongen publiekssluiting, op basis van een objectieve berekeningsgrondslag.
- We vragen aan de instellingen zelf om met een voorstel te komen voor een objectieve berekeningsgrondslag (draagvlak vanuit de instellingen). Een voorbeeld zou kunnen zijn: het aantal niet verkochte entreekaartjes *

prijs van het kaartje * 80% en onder aftrek van ontvangen subsidies of andere vormen van steun.

- VWS vergoedt 50 % daarvan (dit in verband met het feit dat ook het vfonds een vorm van noodsteun zal verlenen, zie hieronder).

Maatschappelijke
Ondersteuning
Team D
Kenmerk
1697617-205864-DMO

Systematiek

- HC's
 - Via de subsidierelatie: aanvragen van ophoging van de instellingssubsidie.
- 10 SMH-organisaties
 - Het voorstel is de noodsteun via de SMH beschikbaar te stellen. De SMH dient een subsidieaanvraag in voor de activiteit 'overeind houden van zijn oorlogsmusea'. Op basis van de objectieve berekeningsgrondslag wordt in de subsidieaanvraag en -verlening een subsidiebedrag per instelling opgenomen.
 - Op deze wijze is de uitvoering simpel en snel.
 - Deze constructie is besproken met de directeur en de penningmeester van de SMH. Zij stonden positief tegenover het voorstel. Na uw akkoord zal dit voorstel in het dagelijks bestuur van de SMH worden besproken.

Omvang en dekking van de noodsteun

Het voorstel is een vergelijkbaar bedrag als het vfonds ter beschikking te stellen, te weten € 1 mln.

U heeft eerder te kennen gegeven liever niet een aanspraak te doen op de middelen in het Mondriaanfonds. Dit zou juridisch en technisch gezien ook ingewikkeld zijn (middelen lopen via OCW). Daarom het volgende voorstel:

- Er is voor een extra gebaar voor de Indische gemeenschap extra geld beschikbaar gekomen bij voorjaarsnota. Het gaat om € 2.4 mln. in 2020, € 14.7 in 2021, € 2.6 mln. in 2022 en vanaf 2023 0.7 structureel.
- Uit het bedrag voor 2020 zouden we € 1 mln. willen halen voor deze steunmaatregel ten gevolge van corona. In 2021 zouden we dan uit het bestedingsplan OHW aan de € 14.7 weer € 1 mln. toevoegen, zodat het uiteindelijke beschikbaar gestelde bedrag voor de Indische gemeenschap hetzelfde blijft (alleen de timing verandert).
- Deze oplossing heeft als voordeel dat we geen ingewikkelde constructies hoeven te doen (bijvoorbeeld kasschuif). Bijkomend voordeel is dat de druk om in 2020 € 2.4 mln. te besteden voor de Indische gemeenschap (moet ook daadwerkelijk zijn overgeboekt) verminderd wordt. Het is moeilijk om in korte tijd zo'n omvangrijk bedrag aan verplichtingen 'weg te zetten'.
- Per saldo blijft precies evenveel geld beschikbaar voor de Indische gemeenschap, het gaat alleen om een verandering in de verdeling van de beschikbare middelen over de jaren 2020/2021.
- We zullen dit uiteraard zorgvuldig uitleggen aan de gemeenschap, de leden van de Ronde Tafel en de Tweede Kamer (er zijn onlangs schriftelijke vragen gesteld over de zogenaamde Indische kwestie, waaronder over de extra beschikbaar gekomen middelen).

De taakstelling VWS-breed en het feit dat middelen op het bestedingsplan niet 'zomaar' mogen worden verschoven tenzij beslist noodzakelijk vragen om een nadere argumentatie voor deze interne verschuiving van middelen:

- De corona-crisis was niet voorzien. Het gaat dan ook om noodsteun voor een beperkte periode die snel geregeld moet worden om er voor te zorgen dat HC's en de overige SMH-instellingen geholpen worden overeind te blijven en een doorstart te maken. Het gaat er dus om de schade te beperken, niet om alles op te lossen.
- We doen een moreel beroep op de instellingen dat alleen die instellingen een verzoek tot noodsteun indienen voor wie het echt noodzakelijk is.
- Daarnaast wordt gevraagd ontvangen subsidies of andere vormen van steun af te trekken van de gevraagde bijdrage.
- De verwachting is dat de HC's en de overige SMH-organisaties niet of nauwelijks iets hebben aan de steunmaatregelen van OCW (op 27 mei jongstleden naar de Tweede Kamer verzonden). Dit met uitzondering van het Joods Cultureel Kwartier. We zullen dit nog een keer checken bij OCW. Het gaat om de volgende maatregelen van OCW:
 - de instellingen die direct van OCW subsidie krijgen (BIS-instellingen) worden direct voor 45 % (onder aftrek van 25% van de beschikbare reserves) gecompenseerd.
 - Grote regionale musea worden gesteund mits er matching is van provincie en gemeenten. Voorwaarden: unieke collectie of, geregistreerd in museumregister of >100.000 bezoekers per jaar.
 - Het Mondriaanfonds zelf zal 4 miljoen verspreiden over kleine musea: regeling nog niet gemaakt. Nog onduidelijk is of onze musea hier een beroep op kunnen doen.

Maatschappelijke
Ondersteuning
Team D
Kenmerk
1697617-205864-DMO

Samenwerking met het vfonds

- Het vfonds staat een andere systematiek voor: aan de hand van drie wegingsfactoren: 1) de opgegeven derving 2) afhankelijkheid van de eigen inkomsten versus subsidie (meer steun naarmate instelling afhankelijker is van eigen inkomsten, want met hogere subsidie minder derving) en 3) de relatie die het vfonds met de instelling heeft. Bovendien wil het vfonds naast de HC's en de overige SMH-instellingen ook het Kazematten museum en Vrijheidsmuseum Nijverdal ondersteunen.
- Dit kan betekenen dat verschillen ontstaan: sommige musea kunnen uiteindelijk een lagere tegemoetkoming in hun tekort ontvangen dan anderen.
- Daarnaast is het belangrijk de bijdrage van VWS en van het vfonds goed te matchen. Een oplossing kan zijn het vfonds de bijdrage te laten vaststellen nádat VWS de steun heeft verleend. Daarover zal nog met het vfonds worden gesproken.

Verdere planning en communicatie

- Het streven is, na uw akkoord, rond 5 juni aanstaande of uiterlijk in de week van 8 juni aanstaande een gezamenlijke brief van VWS en vfonds aan de HC's en SMH-musea en een gezamenlijk persbericht uit te doen gaan. Uiteraard zullen we dit in afstemming doen met FEZ en DCo.

4 Draagvlak politiek

De gevolgen van de corona-crisis staan uiteraard volop in de politieke belangstelling. Er is tot nu toe vanuit de Tweede Kamer nog niet gevraagd naar de gevolgen voor de OHW-sector.

Maatschappelijke
Ondersteuning
Team D
Kenmerk
1697617-205864-DMO

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het Platform WOII, de SMH en ook de HC's apart hebben om steun van VWS gevraagd.

6 Financiële en personele gevolgen

€ 1 mln. via het bestedingsplan OHW.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

We hebben het ECS om advies gevraagd. Nadere uitwerking vraagt nog de staatssteuntoets. We willen hierbij, op advies van WJZ, aansluiten bij de werkwijze van OCW. Hier worden geen problemen voorzien.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De inhoud van deze nota is afgestemd met het ECS en FEZ.

9 Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

10. Toezeggingen

N.v.t.

11. Fraudetoets

N.v.t.

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)